EVROPSKÉ STŘEDISKO PRO PREVENCI A KONTROLU NEMOCÍ (ECDC) A EVROPSKÁ KOMISE (EC)

EUROPEAN CENTRE FOR DISEASE PREVENTION AND CONTROL (ECDC) AND THE EUROPEAN COMMISSION (EC)

ECDC – Sedmé setkání národních reprezentantů mikrobiologie (NMFP)

ECDC – Seventh Meeting of the National Microbiology Focal Points (NMFP)

Pavla Křížová

Sedmé setkání NMFP (National Microbiology Focal Points) se konalo v budově ECDC (European Centre for Disease Prevention and Control) ve Stockholmu ve dnech 19.–20. 10. 2010. Jednání vedli dr. J. Giesecke, dr. P. Kramarz a dr. A. Ozin. V úvodu jednání promluvil k přítomným NMFP nový ředitel ECDC dr. Marc Sprenger a nastínil perspektivy aktivit ECDC, jejichž cílem je budovat ochranu Evropy proti hrozbě infekčních onemocnění. Mimo jiné uvedl, že mikrobiologické NRL členských států musí mít adekvátní finance, jinak nemohou garantovat svou činnost.

Pracovní jednání mělo následující body programu:

1. Koordinace mikrobiologie v Evropě
2. Základní funkce mikrobiologických referenčních laboratoří
3. Základní kompetence sítě mikrobiologických referenčních laboratoří
4. Mikrobiologické zdroje pro Public Health v Evropě
5. Molekulární typizace v Public Health v Evropě
6. Závěr jednání

1. Koordinace mikrobiologie v Evropě *(dr. A. Ozin)*

Dr. Ozin prezentovala recentní aktivity ECDC ve spolupráci s NMFP, vedoucí ke koordinaci mikrobiologie v Evropě, byl prezentován a diskutován připravovaný ECDC Microbiology Activity Report 2010. Je připravován další dokument „Fostering collaboration in public health microbiology in the EU-a needs analysis“, který bude po dokončení dostupný na webu ECDC. Společně byla definována představa NMFP o koordinaci mikrobiologie v Evropě, která bude předložena k projednání na listopadové schůzi Management Boardu ECDC.

Dr. Jasir informovala o průběhu treninku mikrobiologů v programu EUPHEM. Jedná se o dvouletý trenink v bakteriologii, virologii a parazitologii zaměřený na diagnostiku, surveillance, práci v ohnisku, bezpečnost práce. V současné době probíhá trenink 6 studentů v HPA (Londýn), RIVM (Bilthoven), IP (Paříž) a RKI (Berlín). Členské státy byly vyzvány k přihlášení dalších zájemců o toto studium. Rovněž zájemci o zajištění tohoto treninku jsou vítáni.

Dr. Magiorakos prezentovala problematiku NDM-1. Bylo konstatováno, že se nejedná o nový problém, nicméně ke zmapování aktuální situace v Evropě byl v září rozeslán dotazník členům EARSS a AMRFP (Antimicrobial Resistence Focal Point) členských států a je dokončována publikace do Eurosurveillance. Aktuálně bylo zjištěno ve 13 evropských zemích přes 75 případů způsobených NDM-1, většina z nich byla v souvislosti s nemocniční péčí v Indii.

Zástupce WHO dr. Cognat prezentoval koordinaci WHO při zajišťování IHR (International Health Regulations). Od r. 2009 probíhá monitoring implementace IHR v členských zemích. Je vyvíjeno úsilí, aby nedocházelo k duplicitě činností IHR organizovaných WHO a ECDC. Bližší informace o aktivitách WHO jsou dostupné na webu: www.who.int/ihr.

Dr. Nisii přednesla zprávu z konference HEIBL, kde byly prezentovány výsledky EU projektu ENIVD, jehož se účastní i Česká republika. Byly prezentovány mobilní laboratoře pro zásah v ohnisku kdekoli v Evropě. V současné době jsou připravovány standardní operační postupy a zajišťovány finance pro provoz mobilních laboratoří.

Dr. Grunow představil nový program kvality kontroly pro detekci vysoce patogenních bakterií a potencionální risk bioterorismu. Je připravováno utvoření evropské sítě referenčních laboratoří pro vysoce patogenní bakterie, jejímž cílem bude nejen detekce těchto bakterií, ale i zajištění jejich celoevropské surveillance.

Dr. Zambon prezentovala nový projekt DG SANCO EURLOP. Byly poslány tři dotazníky, jejichž vyplnění mají zajistit NMFP členských států. Dotazníky jsou zaměřeny na problematiku mikrobiologickou, finanční a legislativní v činnosti NRL. Po prezentaci následovala velmi vzrušená diskuse NMFP o možnostech a limitacích při vyplňování těchto dotazníků a následném využití získaných informací. Součástí studie bude návštěva zástupců EURLOP v 11 vybraných zemích (říjen–prosinec 2010) a diskutování zjištěných nálezů na workshopu (březen 2011).

2. Základní funkce mikrobiologických referenčních laboratoří *(dr. A. Jasir)*

Byla diskutována společná publikace NMFP a ECDC „Core functions of microbiology reference laboratories for communicable diseases“. Po zapracování všech připomínek byl text finalizován a jeho definitivní verze byla publikována jako Technical Report na webových stránkách ECDC: http://ecdc.europa.eu/en/publications/Publications/Forms/ECDC_DispForm.aspx?ID=538.

Bylo doporučeno, aby tato publikace byla zpřístupněna v přeložených verzích ve všech členských státech. ECDC plánuje rozšířit povědomí o mikrobiologických NRL v EU, podporovat spolupráci mezi NRL členských zemí, započít evropský systém kontroly kvality mikrobiologických NRL, vyvinout způsob hodnocení kapacity mikrobiologických NRL v členských zemích a nabízet mikrobiologickým NRL trenink a workshopy. ECDC plánuje návštěvy mikrobiologických NRL v členských zemích.

Představitelé tří členských zemí prezentovali systém mikrobiologických NRL: Švédsko, Rumunsko, Belgie.

3. Základní kompetence sítě mikrobiologických referenčních laboratoří *(dr. P. Kramarz)*

V ECDC byla utvořena nová pracovní skupina zaměřená na mikrobiologii, která se bude prezentovat na listopadové schůzi Advisory Fora. Byly zhodnoceny DSN (Dedicated Surveillance Network), z nichž již 11 bylo převedeno do ECDC, další ještě čekají na převedení a jsou tvořeny nové evropské laboratorní sítě. Je připravován dokument o nutnosti tvorby sítí, propojení mikrobiologie a epidemiologie. Zapojení mikrobiologických NRL do programů surveillance je nezbytné. Cílem je vytvoření ECDC sítě NRL k zajištění silné kapacity a vysoké odbornosti celoevropské surveillance infekčních onemocnění, dostupné všem členským státům EU. Součástí této sítě NRL bude cílená molekulární surveillance implementovaná do surveillance chřipky, surveillance TBC, surveillance meningitidy, surveillance nemocničních nákaz a surveillance ATB rezistence.

4. Mikrobiologické zdroje pro Public Health v Evropě *(dr. P. L. Lopalco)*

ECDC plánuje vybudovat evropské mikrobiologické zdroje (např. sbírky izolátů, databáze), které budou využívány k vývoji celoevropsky účinných vakcín a k jejich kontrole. Před jejich vytvořením však bude nutno vyřešit řadu legislativních podmínek.

5. Molekulární typizace v Public Health v Evropě *(dr. D. Palm)*

Dr. Kroneman prezentovala využití molekulárních metod v surveillance infekčních nemocí v Holandsku, kde probíhá Molecular Platform Project, sestávající z tří komponent: generické webové databáze, on-line modulu analýzy a on-line typizačních postupů.

Dr. Takinen prezentovala využití molekulárních metod v surveillance infekčních nemocí na evropské úrovni. V současné době jsou některá molekulární data zabudována do TESSy (The European System of Surveillance), v němž je nyní 17 milionů záznamů u 49 sledovaných infekčních onemocnění. Data TESSy využívá 750 uživatelů z 53 zemí. ECDC plánuje vybudování centrální molekulární databáze, která by hostila jednotlivé molekulární databáze s kontrolovanými přístupovými právy. Tato centrální molekulární databáze umožní rychlé zjištění ohnisek onemocnění v Evropě, zhodnocení dynamiky šíření infekčních onemocnění a efektivní mezinárodní srovnání dat.

6. Závěr jednání *(dr. J. Giesecke)*

Cíle stanovené pro 7. setkání NMFP byly splněny, byly připraveny materiály k projednání na AF23 a MB20. Další, 8. setkání NMFP v ECDC je plánováno na březen 2011.

MUDr. Pavla Křížová, CSc.
NMFP za ČR v ECDC, CLČ-SZÚ